

mester meghatottan mondta el, hogy többször érezte, hogy utolsó értortalékait használja. De evangélikus létére is megtette, s gyarapította a magyar zeneirodalmat, valamint a magyar görög katolikus egyházat. Művében Mária anyai szeretetének kívánat hangot adni, azt szerette volna visszatükrözni. A közönség reagálása alapján ez nem maradt pusztá vágy.

Bizton remélhetjük, hogy az ősbemutatóként elhangzott —és rögzített— kompozíciók

hamarosan ismertté válnak, s hozzájárulnak a pócsi Mária tiszteletéhez, nemzeti kegyhelyünk még jobb megismeréséhez. Hiszen a zene, az ének, a hangverseny minden határt le tud győzni s akár nemzetközivé is tud válni. Mindenesetre, a lelkeket egyesíteni tudja, amint azt máris megtették a felhangzott művek június 16-ának délutánján a máriapócsi bazilikában.

Ivancsó István

Magyar siker a haarlemi orgonás rögtönzési versenyen

A 2006. évi Haarlemi Nemzetközi Orgonás Rögtönzési Versenyen *Kovács Róbert*, Ausztriában élő orgonaművész és egyházzenesz 1. díjat nyert. A verseny több mint 55 éves történetében most elsőként kapott díjat magyar résztvevő, aki a világhírű Sankt Florian-i (Felső-Ausztria) ágostonos apátság főorgonistája. A 30 éves művész már két évvel ezelőtt is szerepelt Haarlemben, akkor a verseny döntőjéig jutott.

Alig létezik olyan orgonaverseny a világon, melyet szervezői kizárólag a rögtönzés művészetének szentelnének. E kevesek közül a leghíresebb Haarlem (Hollandia) St. Bavo-templomában hallható. Az eredetileg évente megrendezett versenyt a nyolcvanas évek közepe óta kétevente tartják meg. A jelentkezőknek előzetesen hangfelvételt kell beküldeniük két rögtönzési feladat megoldásával. Ezek alapján előzsűri dönt a résztvevőkről.

Az idei, 46. versenyt július 4–6. közt rendezték. A beküldött felvételek alapján tíz fiatal orgonistát hívtak meg: Jukka Aro (Finno.), Steven Ball (USA), Jean-Baptiste Dupont (Francia.), David Franke (Németo.), Noël Hazebroucq (Francia.), Chiel Jan van Hofwegen (Hollandia), Kovács Róbert (Magyaro./Ausztria), Thorsten Maus (Németo.), Gerben Mourik (Hollandia), Matthias Voget (Németo.). A zsűri tagjai Ewald Kooiman (Hollandia) (elnök), David Briggs (Nagy-Britannia/USA), Piet Kee (Hollandia), Karl-Bernhardin Kropf (Ausztria/Németo.), Daniel Roth (Francia.), Klaas de Vries (Hollandia) voltak.

Az elődöntő július 4-én kezdődött a tíz résztvevővel, közülük heten kerültek a szerdai középdöntőbe. A csütörtöki döntőbe négy résztvevő juthatott be. A zsűri nem várt mó-

don mindhárom fordulóban hasonló feladat elé állította a jelölteket: egyórás, hangszer nélküli előkészület után 15 perces szabad improvizáció adott témákra, az elődöntőben Wim de Ruiter, holland zeneszerző két témájára, a 2. fordulóban egy középkori egyházi énekre, a fináléban pedig Hans Kox, szintén holland komponista egy témájára. A feldolgozandó témákat a szervezők a műsorfüzetben is közreadták, valamint az egyes fordulokat elindító versenyzők elő is játszották azokat, így a közönség is követni tudta a feladatok megoldását. Naponta újrarszolták a résztvevők sorrendjét, mely a zsűrinek és a hallgatóság számára a verseny menete alatt ismeretlen maradt.

A négy döntős (Jukka Aro, David Franke és Chiel Jan van Hofwegen, Kovács Róbert) közül két versenyző tűnt ki érdekes megoldásával: az elsőként szereplő *Kovács Róbert*, valamint az utolsóként fellépő *Chiel Jan van Hofwegen*. A zsűri —először a verseny történetében— e két játékos között megosztotta az első díjat. A hallgatóság véleménye szinte megegyezett ezzel a salomoni döntéssel, melyet a zsűri következőképpen indokolt meg: a döntő résztvevői közül senki sem tudta egyedülálló megoldással magára irányítani a figyelmet, de a fent említett két jelölt egyformán jó teljesítményt nyújtott az improvizáció különböző területein, Kovács Róbert az általa választott formával, az improvizáció szerkezetével, „intelligens” felépítésével, Chiel Jan van Hofwegen színes játékaival, ötletgazdagságával.

Úgy tűnik, az orgonaimprovizációban a kiváló egyéni produkciók egyre ritkábbak, lealkonyult a rögtönzés művészetének; a hozzáértők köre is egyre csökken. A verseny törté-

netének kezdetén néhány kiemelkedő képességű játékos kétszer, sőt háromszor is győzhetett egymás után (Piet Kee / Hollandia, Hans Haselböck / Ausztria); ma már ez szinte elképzelhetetlen. Az utolsó jelölt, aki haarlemi győzelmét a következő versenyen meg tudta ismételni, Joos van der Koy, a neves holland orgonista volt. Ennek is már 25 éve. A „Haarlemben nem nyertes orgonisták klubjának” is igencsak előkelő a „tagsági listája”.

Természetesen, a verseny történetének utolsó évei is tartogattak számunkra kiemelkedő eseményeket, ilyen volt például két évvel ezelőtt az első női győztes, Zuzana Ferjenciková (Szlovákia, egykori Planyavsky-növendék) díjazása. Az ez évi „meglepetés”, az 1. helyezés megosztása után kíváncsian várhatjuk, mit hoz magával a 2008-as verseny.

Kovács Róbert 1976-ban született Zalaegerszegen. 5 éves korában kezdett zongorázni *Bojtár László* zeneszerzőnél Mohácson. 12 évesen *Peskó Györgynél*, majd a budapesti konzervatórium orgona tanszakán *Virágh Endrénél* folytatta zenei tanulmányait. 1994-ben — a salgótarjáni orgonafesztivál 1. helyezettjeként — nemzetközi kurzuson vett részt *Gerhard Doderer-*

nél Portugáliában. 1994-től a bécsi Universität für Musik und darstellende Kunst egyházzene és orgona tanszakain többek között *Hans Haselböck* s *Peter Planyavsky* növendéke volt; 2000-ben, ill. 2002-ben szerzett (kitüntetéssel) diplomát. Diplomáját az ausztriai Bundesministerium für Bildung, Wissenschaft und Kultur különdíjjal jutalmazta. 1998. novemberében a Bécsben rendezett Nemzetközi Anton Heiller rögtönzési versenyen 2. helyezést ért el. 1997 óta állandó vendégorgonista a bécsi Augustinerkirche-ben s a Stephansdomban. Mint korrepetitor és orgonaművész sok kiemelkedő szólistával, karmesterrel és zenekarral lépett fel az elmúlt években (Thomas Hengelbrock, Erwin Ortner, RSO Wien, Bremer Kammerphilharmonie, Arnold Schönberg Chor). Zenei fesztiválok keretében többször dolgozott együtt Klaus Maria Brandauerrel. Több CD-, illetve rádiófelvételen szerepelt, többek között orgonás rögtönzésekkel. 2003. augusztusáig a bécsi érsekség egyházzenei előadójaként improvizációt és liturgikus orgonajátékot tanított; a Sankt Florian-i apátságának 2004. márciusa óta orgonistája.

Retter Mónika, Kovács Róbert

Erdélyi szász egyházzenei koncertek 2007-ben — I.

2007-ben az erdélyi *Nagyszében* (Herrmannstadt/Sibiu) Európa kulturális fővárosa. Az amúgy is színvonalas, a Philippi-házaspár által kiemelkedő szakmai igényességgel és még inkább csodálatra méltó hűséggel szervezett szebeni evangélikus egyházzenei élet, mely ráadásul elsősorban az erdélyi szülőföldön maradt szászág képviselőire, továbbá más nemzetiségű erdélyi, ill. romániai és szép számban magyarországi zenészekre épít, ez alkalommal természetesen a megszokottnál nagyobb számban látott vendégül kórusokat és orgonistákat Európa más tájairól. Először a kóruskoncerteket és –istentiszteleteket soroljuk föl: *május 27.* (pünkösd) 18h: J. S. Bach: h-moll mise (a bukaresti rádió kórusa és kamarazenekara, vez. Horia Andreescu), szólisták: Victoria Goia, Mihaela Ispan, Aura Twarowska, Răzvan Țuculescu, Georghe Crăsnaru; *jún. 1.* 18h: Jubilate-Chor Zorneding (Németo., vez. Matthias Gerstner); *jún. 2.* 11–15h: az evangélikus egyházi kórusok országos találkozója; *júl. 2.* 19h:

Chor St. Georg Wien (vez. Gustav Danzinger); *júl. 29.* 10h (istentiszteleten): a Tiffin School (London) fiúkórusa; *aug. 19.* 19h: Berliner Sinfonietta, Bukaresti Madrigalkórus (vez. Ion Marin); *aug. 25.* 19h: Kantorei Oberschützen (Felsőőr, Ausztria; vez. Erik Barnstedt); *aug. 31.* 19h: Heidelberger Madrigalchor (Németo.; vez. Michael Sekulla, szólista: Melinda Samson); *okt. 5.* 18h: Michael Haydn-Chor (Nagyvárad; vez. Kristófi János); *nov. 3.* 18h: St. Peter's Choir Edinburgh (Anglia); *dec. 14.* 18h: J. S. Bach: Karácsonyi oratórium I–III: Hermannstädter Bachchor (vez. Kurt Philippi; szólisták: Christine Wolff, Németo., Maria Pop, Daniel Johannsen, Ausztria, Szilágyi Zsolt); *dec. 15.* 18h: Paul Constantinescu, Bizánci karácsonyi oratórium (a Kolozsvári Filharmónia kórusa, vez. Florentin Mihăescu); *dec. 16.* 18h: J. S. Bach, Karácsonyi oratórium IV–VI (Kronstädter Bachchor, Brassó, vez. Steffen Schlandt, szólisták: mint előbb); *dec. 21.* 18h: karácsonyi motették (Hermannstädter Bachchor). (DB)